

ÖĞRENCİ

ADI: .....

SOYADI: .....

SINIFI: ..... NO: .....

ESKİŞEHİR İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ**ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ****2024 - 2025 EĞİTİM - ÖĞRETİM YILI****TÜRKÇE DERSİ 5. SINIFLAR****1. DÖNEM 1. SINAV ÖRNEK SORULARI**

Okulunuzun Adı

CEVAP ANAHTARISınav süresi **40** dakikadır. Soruların puan değeri yanlarında yazmaktadır.**T.O.5.5. Metinde geçen anlamını bilmediği söz varlığı unsurlarının anlamını tahmin edebilme**

1. Süslü bir su kuşu olan bahriler, yavrularını büyük bir özenle büyütür. Bahrilerin en önemli özelliklerinden biri yavrularını sırtlarında taşımalarıdır. Yavrularının görünümü, yetişkinlerinkinden farklıdır. Mesela başlarındaki tüyler, tıpkı zebra gibi siyah beyaz çizgilidir. Bahriler, ilkbahar ve yaz aylarını daha çok deniz kenarındaki sulak alanlarda ve göllerde geçirir. Yuvalarını buralardaki sazlıklara yapar. Kışınsa daha korunaklı bölgelerdeki sulak alanlara giden bahri kuşları çoğunlukla balık avlayarak beslenir.

Bu metinde geçen bazı sözcüklerin anlamı aşağıda verilmiştir. Bu sözcükleri metinden bularak anlamlarının karşısına yazınız. (12 puan)

a) Bir işin elden geldiğince iyi olması için gösterilen çaba; itina, ihtimam: **Özen**b) Kuşların gövdesini örten ince ve tel gibi uzantıların her biri veya tamamı: **Tüy**c) Suyu olan, suyu bol: **Sulak**

* Tabloda açıklamaları verilen sözcüklerin metinden doğru bulunarak anlamlarının karşısındaki boşluğa yazıldığı yanıtların her birinin puan değeri **4**'tür.

* Tabloda açıklamaları verilen sözcüklerin anlamlarının doğru yazılmadığı ya da ilgisiz yazılan yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.O.5.6. Metnin yüzey anlamını belirleyebilme

2. Araştırmacılar yıllardır beynin yapısını ve özelliklerini anlamaya yönelik çalışmalar yapıyor. Her çalışma, beynimizle ilgili bilmediğimiz yeni bir şey ortaya çıkarıyor. Bir grup araştırmacı, insan beyninin daha önce bilinmeyen bir bölgesini buldu. Keşfedilen bu bölge, beyin ile omuriliğin birleştiği noktada yer alıyor. Bölgenin spor yapmak, müzik aleti çalmak ve dengede durmak gibi motor becerilerin kontrol edilmesiyle ilgili olduğu tahmin ediliyor.

Metnin konusu nedir, yazınız. (10 puan)

Metnin konusu, "İnsan beyninde yeni bir bölgenin keşfi ve bu bölgenin motor becerilerle ilişkisi" dir.

*İnsan beyninin yapısı ve işlevleri üzerine yapılan araştırmaya vurgu yapan yanıtlar tam doğru yanıt olarak değerlendirilecektir. Bu yanıtların puan değeri **10**'dur.

* Verilen metnin konusunun doğru ifade edilmediği, ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

Verilebilecek diğer örnek yanıtlar:

"İnsan beyninin daha önce bilinmeyen bir bölgesinin keşfi."

"İnsan beyninde yeni keşfedilen bir bölgenin işlevi."

T.O.5.6. Metnin yüzey anlamını belirleyebilme

3. Konuşmayı, sözün sırasını getirmeyi de bir hüner saymalı. Tatlı konuşmalarıyla tanınmış insanlar vardır. Onları dinlemek başlı başına bir zevktir. Hatta bu türlü insanlarla konuşmaya gittiniz mi söz yavaş yavaş güzel konuşanın, tatlı dillinin ağzında kalır. O söyler, siz dinlersiniz. Saatlerce hiçbir şey söylemeseniz bile o tatlı sözlerle siz konuşmuş olursunuz. Hani bazı insanlar için "Ağzından bal akıyor." derler, işte bu ağızdan bal, tatlı dilin balıdır.

Metinde verilmek istenen mesaj nedir? (15 puan)

Metnin ana fikri, "Tatlı dille konuşan kişiler kendilerini dinletirler."dir.

Güzel ve etkili konuşmanın çok önemli olduğu, tatlı dilli ve güzel konuşan insanların dinlenmekten keyif alınan kişiler olduğu vurgusunun yapıldığı yanıtlar tam doğru yanıt olarak değerlendirilecektir. Bu yanıtların puan değeri **15**'tir.

Verilebilecek diğer örnek yanıtlar:

"Güzel ve etkili konuşmak bir yetenektir."

"Güzel konuşmak, hem konuşanın hem de dinleyenin keyfini artırır."

* Metinde verilmek istenen mesajın doğru ifade edilmediği, ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.O.5.21. Metinden hareketle söz varlığını geliştirmeye yönelik çözümleme yapabilme

4. Aşağıdaki resimlere uygun deyimler yazınız. Bu deyimlerin anlamlarını altlarına yazınız. (18 puan)

		
Deyim: Etekleri zil (veya ıslık veya çalpara) çalmak	Deyim: Akli bir karış(veya beş) havada(veya yukarıda) olmak	Deyim: Etekleri tutuşmak
Anlamı: Çok sevinmek	Anlamı: *Aklına gelen her şeyi kimsenin fikrini almadan, değerlendirmeden, sonunu düşünmeden yapmak. *Değişik sebeplerden dolayı dengeli düşünemez durumda olmak.	Anlamı: Çok telaşlanmak

* Tabloda görselleri verilen deyimlerin doğru tahmin edilerek yazıldığı yanıtların her birinin puan değeri 3'tür. Deyimlerin anlamlarının doğru yazıldığı yanıtların da her birinin puan değeri 3'tür. (Toplam 18 puan)

* Deyimlerin anlamının örnek yanıtlar çerçevesinde yazıldığı yanıtlar da tam doğru yanıt olarak değerlendirilecektir.
* Tabloda görselleri verilen deyimlerin yanlış tahmin edilerek yazıldığı yanıtlar ile deyimlerin anlamlarının doğru yazılmadığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.Y.5.18. Yazısını zenginleştirecek biçimde söz varlığını kullanabilme

5. Aşağıdaki cümlelerde kullanılan, yabancı dillerden alınan ve dilimizde henüz yaygınlaşmamış kelimelerin altını çiziniz. Bu kelimelerin Türkçe karşılıklarını kullanarak verilen cümleleri örnekteki gibi yeniden yazınız. (15 puan)

Örnek:

- Online alışveriş, günümüzde oldukça yaygınlaştı.

Çevrimiçi alışveriş, günümüzde oldukça yaygınlaştı.

Üniversite öğrencisi olduğum için part-time bir işte çalışıyorum. Altı çizilmesi gereken sözcük: part-time

Üniversite öğrencisi olduğum için yarı zamanlı bir işte çalışıyorum.

Arkadaşıma sarıldıktan sonra "bye bye" diyerek vedalaştım. Altı çizilmesi gereken sözcük: bye, bye

Arkadaşıma sarıldıktan sonra "hoşça kal" diyerek vedalaştım.

Sana gönderdiğim link üzerinden yarışma ile ilgili bilgilere ulaşabilirsin. Altı çizilmesi gereken sözcük: link

Sana gönderdiğim bağlantı üzerinden yarışma ile ilgili bilgilere ulaşabilirsin.

* Verilen cümlelerdeki dilimize yabancı dillerden girmiş sözcüğün doğru tespit edilip altının çizildiği yanıtların puan değeri 2'dir. Doğru tespit edilerek altı çizilen bu sözcüklerin Türkçe karşılıklarıyla cümlelerin yeniden yazıldığı yanıtların puan değeri 3'tür. (Toplam 15 puan)

T.Y.5.21. Yazım kuralları ve noktalama işaretlerini uygulayabilme

6. Aşağıdaki paragrafta yay ayrıçla ( ) gösterilen yerlere uygun noktalama işaretlerini getiriniz. (10 puan)

Her hafta sonu annem( ) babam ve ben birlikte parka gideriz( ) Önce üçümüz birlikte parkın etrafındaki yürüyüş yolunda yürürüz. Sonra parkın karşısındaki pastanede limonata içeriz. Peki( ) limonatadan sonra ne yaparız dersiniz( ) Ben hemen parka koşup salıncağa binerim, annem ve babam da banka oturup beni izlerler( ) Böylece birlikte çok güzel bir hafta sonu geçiririz.

Her hafta sonu annem(.) babam ve ben birlikte parka gideriz(.) Önce üçümüz birlikte parkın etrafındaki yürüyüş yolunda yürürüz. Sonra parkın karşısındaki pastanede limonata içeriz. Peki(.) limonatadan sonra ne yaparız dersiniz(?) Ben hemen parka koşup salıncağa binerim, annem ve babam da banka oturup beni izlerler(.) Böylece birlikte çok güzel bir hafta sonu geçiririz.

* Verilen metindeki noktalama işaretlerinin doğru konduğu yanıtların her birinin **puan değeri 2**'dir. **(Toplam 10 puan)**

* Verilen metindeki boşluklara yanlış noktalama işaretlerinin konduğu yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.Y.5.21. Yazım kuralları ve noktalama işaretlerini uygulayabilme

7. Aşağıda verilen cümleleri büyük harflerin kullanımına dikkat ederek ve noktalama işaretlerini uygun yerlere koyarak yeniden yazınız. (20 puan)

bu sene 26 aralık perşembe günü annem babam ve ben tatile çıkacağız

Bu sene 26 Aralık Perşembe günü annem, babam ve ben tatile çıkacağız.

ece kedisi inciri veterinere ne zaman götürecekmış

Ece, kedisi İncir'i veterinere ne zaman götürecekmış?

* Verilen cümlelerdeki noktalama işaretlerinin doğru konduğu yanıtların her birinin puan değeri **2**'dir. **(Toplam 10 puan)**

* Verilen cümlelerdeki büyük harflerin yazımı ile ilgili yazım yanlış yapılan kelimelerin doğru tespit edilip yazım yanlışının giderildiği yanıtların her birinin puan değeri **2**'dir. **(Toplam 10 puan) - (Genel toplam 20 puan)**

* Verilen metindeki boşluklara yanlış noktalama işaretlerinin konduğu yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

ESKİŞEHİR

Bu örnek yazılı sınav soruları Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 09.09.2024 tarihinde yayımlanan birinci dönem ortak yazılı sınavlara yönelik konu soru dağılım tablolarındaki senaryolardan 3. senaryo dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Sınav bitmiştir. Cevaplarınızı kontrol ediniz.